

Tehy ry
PL 10
00060 Tehy

LAUSUNTO

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto

Tehy ry:n lausunto palvelurakenteen muuttamisesta vanhusten palveluissa. Hallituksen esitys eduskunnalle ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta.

Tehy ry pitää tärkeänä sitä, että ehdotetuissa pykälissä korostuu kunnan velvollisuus kokonaisvaltaisesti selvittää miten vastata iäkkään henkilön palvelutarpeeseen. Arvio palvelutarpeesta tulee tehdä moniammatillisesti ja ikäihmisten omia toiveita huomioiden. Rakennepoliittisen ohjelman mukaisesti palvelut painottuvat avohuollon palveluiksi. Tarkasteltavaksi jää määritelmien asianmukaisuus sekä asiakkaiden tasavertainen ja arvokas kohtelu.

3 § Määritelmä

Määritelmä pykälä on tärkeä. Yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että tehostettu palveluasuminen ei ole määritelmässä tarkoitettua pitkäaikaista laitoshoidoa. Tällä hetkellä tehostetussa palveluasumisessa toteutetaan samanlaista hoitoa kuin pykälässä mainitussa iäkkäille henkilöille tarkoitettussa ympärivuorokautista hoivaa tarjoavassa sosiaalihuollon laitousyksikössä. Vanhuspalvelulain 980/2012 toimeenpanon seuranta – raportissa käy ilmi että lähes 30 % tehostetun palveluasumisen asiakkaista on lähes tai kokonaan toimintakyvyttömiä perushoidettavia henkilöitä. Tämä asettaa palvelun saajat sattumanvaraisesti eriarvoiseen asemaan mm. maksuperusteiden ja henkilöstömitoituksen osalta.

Tehy ry:n näkemyksen mukaan vaihtoehtona on jakaa ympärivuorokautinen hoito tehostettuun palveluasumiseen ja terveyskeskuksen vuodeosastoihin. Laitos sana voitaisiin rajata koskemaan ainoastaan edellä mainittuja terveyskeskuksen vuodeosastoja, jos sanan käyttö on ylipäättänsä tarpeellista. Terveyskeskuksen vuodeosastoja tullaan jatkossakin tarvitsemaan tilanteissa, jossa lääketieteellistä hoitoa ei voida tarjota muissa ikäihmisten hoitoa toteuttavissa yksiköissä.

Asumismuodosta riippumatta (koti, palveluasuminen, tehostettu palveluasuminen) on tärkeää määritellä niin laadulliset kuin määrälliset vaatimukset henkilöstön osalta. Palvelun tarjoajan tulee olla velvoitettu reagoimaan ikäihmisen muuttuvaan toimintakykyyn ja palvelutarpeeseen muuttamalla henkilöstömäärää ja -rakennetta oikea-aikaisesti tarpeita vastaavaksi.

14 § Pitkäaikaisen hoidon ja huolenpidon toteuttamista ohjaavat periaatteet

Vaihtoehto 1:14a §

Nykyisellä palvelujen rakenteella annetuista vaihtoehtoista Tehy ry kannattaa vaihtoehtoa 1. Lause tulee kuitenkin muotoilla niin, että siihen lisätään toimintakyvyn arviointi seuraavalla tavalla. ja muut sosiaali- ja terveyspalvelut ovat riittämättömiä todettuun toimintakykyyn ja palveluntarpeeseen nähden.

Tämän lisäksi siihen tulee palauttaa nyt poistettavaksi esitetty muotoilu, jossa todetaan, että pitkäaikainen hoito ja huolenpito voidaan toteuttaa laitoshoidon tavoin, jos se on iäkkään henkilön arvokkaan elämän ja turvallisen hoidon kannalta muuten perusteltua.

Vaihtoehto 2: 14a §

Mikäli päädyttäisiin ratkaisuun, jossa laitoshoidon on ainoastaan hoito terveyskeskuksen vuodeosastolla, olisi lääketieteellisin ja asiakas- tai potilasturvallisuusperustein tehty päätös perusteltu. Tällöin Tehy ry:n kanta on vaihtoehto 2.

15a § Pitkäaikaisen laitoshoidon edellytysten selvittäminen

Pitkäaikaishoidon edellytysten selvittämisen tulee olla moniammatillista, jossa lääketieteellisellä selvityksellä on sama painoarvo muiden ammattilaisten arvioiden kanssa. Yhtä tärkeää on selvittää palvelua tarvitsevalle henkilölle tarjolla olevat palvelun vaihtoehdot palveluohjauksen keinoin.

Helsingissä 7.10.2014

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja
Eva Siitonen
Sosiaalipoliittinen asiantuntija
Tehy ry
eva.siitonen@tehy.fi